بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓު
ދިވެހިރާއްޖެ

ޝަރީޢަތުގެ ނިންމުން

- **ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު:** 2023/HC-A/264
- **އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް:** އާއިޝަތު ސަފްއާ ޝާހިދު ކެނދިކޫޅުދޫ.މަރަސް، ނ.ކެނދިކުޅުދޫ
- **އިސްތިއުނާފަށް ޖަވާބުދޭ ފަރާތް:** ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ އިދާރާ (ދައުލަތް)
- **މައްސަލައިގެ ބާވަތް:** އިޖާރާއިގެ ބޭނުން ނިންމި ގޮތް

މައްސަލަ ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލިސް:
ފަނޑިޔާރު ޢާއިޝަތު ޝަޒްނާ
ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ސަލީމް ޢަބްދުالله
ފަނޑިޔާރު ޢަބްދުއްރަޙީމް ޙުސައިން

ނިންމި ތާރީޚު: 14 ޝަޢުބާން 1447 / 02 ފެބްރުއަރީ 2026

ހައިކޯޓުގައި ޤަޟިއްޔާ ރަޖިސްޓްރީ ކުރެވުނު ތާރީޚު: 07 ޞަފަރު 1445 / 23 އޮގަސްޓު 2023

އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު ފައިސަލާ:

- ނަންބަރު: 200-VTR/IJ/2023/14
- ނިންމި ފަރާތް: ވެހިކަލް ޓްރައިބިއުނަލް
- ބާވަތް: އިޖުރާއީގޮތުން ނިންމި ގޮތް
- ހުށަހެޅުނު ތާރީޚު: 04 އޭޕްރީލް 2023 ● ނިންމުނު ތާރީޚު: 08 ޖޫން 2023

ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2023/HC-A/264 ޤަޟިއްޔާ

އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް	އިސްތިއުނާފަށް ޖަވާބުދޭ ފަރާތް
އާއިޝަތު ސަޢީދާ	އެޓަރނީ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް (ވަކީލުން)
ޤާނޫނީ ވަކީލް: އެޗް.އަބްދުﷲ ނާޝިދު	ސީނިއަރ ސްޓޭޓް އެޓަރނީ އޭ.ސަޢީދު މުޙައްމަދު ފަހީމް
ޕްރީމިއަރ އިންޓަރނޭޝަނަލް ލޯ ސެންޓަރ	ސްޓޭޓް އެޓަރނީ އައިމިނަތު ޝިރުނާ

ވެހިކަލް ޓްރައިބިއުނަލް- ޤާނޫނުގެ ދަށުން ބަލާ ... 28 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)، ވެހިކަލް ޓްރައިބިއުނަލް ޤާނޫނުގެ 4 ވަނަ މާއްދާ

ފަނޑިޔާރު ހުސައިން ޝަހީމްގެ ރައުޔު:

ތަޢާރަފު:

1. މިއީ، ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުގެ ނަންބަރު 200-VTR/IJ/2023/14 "އިޖުރާއީގޮތުން ނިންމި ގޮތް" އިސްތިއުނާފު ކުރުމަށް [illegible]، [illegible]، ޢާއިޝަތު ސަލްމާ (މީގެ ފަހުން "ޢާއިޝަތު ސަލްމާ" ނުވަތަ "އިސްތިއުނާފު ކުރި ފަރާތް") އިން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓަށް ހުށަހަޅުއްވުމުން ބަލާފައިވާ ނަންބަރު 2023/HC-A/264 މައްސަލައެވެ.

2. މި މައްސަލައިގައި އިސްތިއުނާފުގެ ދެކޮޅު ފަރާތަކީ، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ އިދާރާ (ދިވެހި ދައުލަތް) އެވެ. (މީގެ ފަހުން "ދައުލަތް" ނުވަތަ "އިސްތިއުނާފުގެ ދެކޮޅު ފަރާތް") އެވެ.

ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުގެ މަރުޙަލާ:

3. ޢާއިޝަތު ސަލްމާ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ އިދާރާގެ ލީގަލް ޑިޕާޓްމަންޓުގެ މަޤާމުގައި، 04 އޮކްޓޫބަރު 2022 އިން ފެށިގެން ވަޒީފާ އަދާކުރަމުން ގެންދަވަނިކޮށް، 03 ޖަނަވަރީ 2023 ގައި ވަޒީފާއިން ވަކިކޮށްފައިވަނީ، އެކަށީގެންވާ ސަބަބަކާއި ނުލައި މަޝްވަރާއި އަދި އިޖުރާއީ އަދުލުވެރިކަން ގެއްލުވާލައިގެން ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނާއި [illegible] ގަވާއިދު[1] އާ ހިލާފުކަމަށްވާތީ، ވަޒީފާ އަނބުރާ އިޢާދަކޮށްދިނުމާއި، ބަދަލު ނަގައިދިނުމަށް އެދި ދައުލަތުގެ މައްޗަށް އިސްތިއުނާފު ކުރި ފަރާތުން ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުގައި ދަޢުވާ ކުރައްވާފައެވެ. އެމައްސަލައަށް ޓްރައިބިއުނަލުން ދީފައިވާ ނަންބަރަކީ 39/VTR/2023 އެވެ.

4. މިމައްސަލައަށް ބަލައި ދިރާސާގެ ގޮތުން ދެފަރާތުގެ ވާހަކަ [illegible] އިޖުރާއީ ނުކުތާއެއް ހުށަހެޅިއެވެ. އެގޮތުން ހުށަހެޅި އިޖުރާއީ ނުކުތާގައި [illegible] ވަޒީފާއާބެހޭ

---

[1] ޤާނޫނު 2010

ޤާނޫނު[2]ގެ 14 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)، އަދި ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ގަވާއިދުގެ[3] 14 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުގައި، ޕްރޮބޭޝަނަލް މުއްދަތުގައި މުވައްޒަފަކު އެއްވެސް ސަބަބެއް ދިނުމަކާ ނުލައި ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމަކީ، ވަޒީފާދޭ ފަރާތަށް ލިބިގެންވާ ހައްޤެއްކަން އެނގޭއިރު، އެހެރަ ވަޒީފާއަކުން އެއްވެސް ސަބަބެއް ދިނުމަކާ ނުލައި ވަކިވުމުގެ ހައްޤު ވަޒީފާ އަދާކުރާ ފަރާތަށް ލިބިގެންވާކަން އެނގޭކަމުގައި، އަދި މިހައްޤުގެ ނަތީޖާއަކީ މިޤަޟިއްޔާގެ މައްސަލަ ބެލުމުގެ އިޚްތިޞާޞް ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލަށް ނުލިބުންކަމަށާއި، މިމައްސަލައަކީ ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުން ބަލާނެ މައްސަލައެއް ނޫންކަމަށް ދެކެވެ.[4] އިސްތިއުނާފުގައި ބުނެފައި މިވަނީ އެ މައްސަލައިގައި ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުން ނިންމާފައިވާ ނަންބަރު 200-VTR/IJ/2023/14 "އިޖުރާއީގޮތުން ނިންމި ގޮތް" މި ނިންމުމެވެ.

5. އިސްތިއުނާފުގައި ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުން ކަނޑައެޅިފައިވަނީ އަންނަނިވި ގޮތަށެވެ.

> "މުވައްޒަފަކު ވަޒީފާގެ ވަގުތީ މުއްދަތުގައި ވަޒީފާއިން ވަކިކޮށްފައިވަނީ އެކަށީގެންވާ ސަބަބެއް ނެތިކަމަށް ބުނެ ހުށަހަޅާ ޝަކުވާ ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލަށް ހުށަހެޅުމުގެ މުއްދަތު އުފުލުއްވެޓިކަން ލިބިގެންވާކަން އެނގެން އޮންނާތީއެވެ، ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ގަވާއިދުގެ 14 ވަނަ މާއްދާއަށް ރިޢާޔަތްކޮށް ވަޒީފާގެ ވަގުތީ މުއްދަތުގައި ނުވަތަ ޕްރޮބޭޝަނުގައި ވަޒީފާއިން ވަކިކުރި މައްސަލައެއް ބެލުމީ އެއީ ޤާނޫނަކުން އެހެން މައްސަލައެއް ބަލާނެކަމަށް ކަނޑައެޅިފައިވާކަން އެނގޭތީ، ވަޒީފާގެ ވަގުތީ މުއްދަތުގައި ނުވަތަ ޕްރޮބޭޝަނުގައި ވަޒީފާއިން ވަކިކުރާ މައްސަލަ ބަލާނެ ގޮތް ޤާނޫނުގައި ކަނޑައެޅިފައިނުވާތީ، މި މައްސަލައަކީ ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުން ބަލާ އިޚްތިޞާޞް ލިބިގެންވާ މައްސަލައެއްކަމަށް ކަނޑައެޅެނީ، މި މައްސަލަ ނިންމައިލީމެވެ."

ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ މި ނިންމުން ބާޠިލުކުރުމަށް ޤާނޫނީ އަސާސްތަކަކީ، ޚާއްސަކޮށް ސަބަބު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގައިވެސް ވަޒީފާގެ ވަގުތީ މުއްދަތުގައިކަން ވަޒީފާއިން ވަކިކުރި ރިޢާޔަތް ކޮށްފައިނުވާ ކަމަށާއި، ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 28 ވަނަ މާއްދާގައި "ވަޒީފާގެ

---

[2] ޤާނޫނު ނަންބަރު 2/2008

[3] 2022/R-14

[4] އިސްތިއުނާފު ކުރެވިފައިވާ ނިންމުމުގެ ފަހަތުން ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުން ނެރުނު "އިޖުރާއީ ނިޔާއެއް ނިންމި ގޮތް" ގެ ނަންބަރު 4

[illegible] "... [illegible] (ހ) [illegible] 14 [illegible]

[illegible]

6· [illegible] 200-VTR/IJ/2023/14 "[illegible]" [illegible]

6·1 [illegible] 4 [illegible] 4 [illegible] 4 [illegible] 14 [illegible]

ވިދިގެން ނުވާކަމަށް ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުން ކަނޑައަޅާފައިވަނީ އިސްތިއުނާފު ކުރި ފަރާތުން ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލަށް ހުށަހެޅި މައްސަލައިގެ ބާވަތަށް ރިޢާޔަތް ކުރުމުގައި އަދި މި މައްސަލަ ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލަށް ބެލުމުގެ އިޚްތިޞާޞް ލިބޭނެ ކަމަށް ހުށަހެޅި ޤާނޫނީ ބަހުސްއަށް ގޮތުގެ ކަނޑައެޅުމުގައި ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ 4 ވަނަ މާއްދާއާ އެ ޤާނޫނުގެ 5 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާ، އެ ޤާނޫނުގެ 21 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) އާއި، ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ގަވާއިދުގެ 13 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާއި، އެ ގަވާއިދުގެ 14 ވަނަ މާއްދާއާ ޚިލާފަށް ކަމަށެވެ.

އިސްތިއުނާފު ކުރި ފަރާތުގެ ވާހަކަތަކުގެ ޚުލާސާ:

7. އިސްތިއުނާފުގައި ނުކުތާގެ ތަފްޞީލުގައި މައިގަނޑު ގޮތެއްގައި ފާހަގަކޮށްފައިވަނީ ޕްރޮބޭޝަންގެ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި އަމަލު ކުރަންޖެހޭ ގޮތުގެ ތަފްޞީލު ވަޒީފާއާބެހޭ ގަވާއިދުގެ 44 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައި ވިޔަސް، އެފަދައިން އަމަލު ކުރުމުގައި ބުރަ ކުރާ ގެންގުޅޭ ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލަށް ހުށަހެޅި މައްސަލައިގައި ދައުވާ ބަސް ވަޒީފާއިން ވަކިކުރި މައްސަލައެއް ޓްރައިބިއުނަލުން ހުށަހެޅި އިޚްތިޞާޞް ނުބަލާ ކަމަށް ކަނޑައަޅައިފި، މި ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނު[5]ގެ 4 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ހުށަހަޅާ މައްސަލައެއް ކަމަށް ބުނެ އެފަދަ ބަސް ދިފާޢުތަކެއް ނުވާކަމަށެވެ.

8. އިސްތިއުނާފު ކުރި ފަރާތުން އެދޭ ގޮތްކަމަށް ބުނެ، ޤާނޫނާއި ޤަވާޢިދުތަކާއި، ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނަންބަރު 39/VTR/2023 މައްސަލައިގައި ނިންމާފައިވާ 200-VTR/IJ/2023/14 އިޖުރާއީގޮތުން ނިންމި ގޮތަކީ ބާޠިލު ނިންމުމެއް ކަމުގައި ކަނޑައަޅައިދީ މި މައްސަލަ ބެލުމުގެ އިޚްތިޞާޞް ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލަށް ލިބިގެންވާ ކަމުގައި ކަނޑައަޅައިދީ މި މައްސަލަ ނިންމައިދިނުމަށެވެ.

---

[5] ޤާނޫނު ނަންބަރު 2/2008

އިސްތިއުނާފު [illegible] ފަރާތުގެ [illegible] [illegible]:

9. ޙައްޤުގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ[6] 4 ވަނަ މާއްދާއާ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްއިން މި ޙުކުމުގައި ރިޢާޔަތް ކުރަންޖެހޭ ކަމަށް ނުދެކޭ ކަމަށް. އަދި ވަޒީފާގެ [illegible] މުއްދަތުގައި އެއްވެސް ނޯޓިސެއް ދިނުމަކާއި ނުލާ ވަޒީފާގެ އެއްބަސްވުން ބާޠިލު ކުރުމުގެ އިޚުތިޔާރު ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ[7] 14 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 28 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އިން [illegible] ކަމަށް [illegible] [illegible] [illegible] 14 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) އަދި 28 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) [illegible] [illegible] ވަޒީފާގެ [illegible] [illegible] [illegible] ވަޒީފާގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ[8] 14 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން އެއްބަސްވުން ބާޠިލުކުރުމުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ[9] 4 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ވަޒީފާއިން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ވަޒީފާ [illegible] [illegible].

10. އިސްތިއުނާފު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްއިން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މި [illegible] [illegible].

---

[6] ޤާނޫނު ނަންބަރު 2/2008

[7] ޤާނޫނު ނަންބަރު 2/2008

[8] ޤާނޫނު ނަންބަރު 2/2008

[9] ޤާނޫނު ނަންބަރު 2/2008

ޝަރީޢަތުން ޙައްލު ކަނޑައަޅަދޭންޖެހޭ ކަންތައްތައް:

11. މިއިސްތިއުނާފުގައި އުފުލިފައިވާ މައިގަނޑު ސުވާލަކީ، ޕްރޮބޭޝަން މުއްދަތުގައި ވަޒީފާއިން ވަކިކޮށްފައިވާ މުވައްޒަފަކު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގައި ތަޙުޤީޤުކޮށްފައިވާކަމަށް ބުނެ ހުށަހެޅި މިމައްސަލަ ބެލުމުގެ އިޚްތިޞާޞް ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލަށް ލިބިގެންވާކަމަށް ކަނޑައަޅާފައިވަނީ މައްސަލައިގެ ވާޤިޢާތަކަށް ރިޢާޔަތްކުރުމެއްނެތި ޤާނޫނީ އުސޫލުތަކާ ޚިލާފުވެގެންހެއްޔެވެ؟

ޕްރޮބޭޝަން މުއްދަތުގައި ވަކިކުރުމުން ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލަށް އެއް މައްސަލަ ހުށަހެޅުމުގެ ޤާނޫނީ އުސޫލުތައް

12. ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ[10] 14 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ވަޒީފާ ޕްރޮބޭޝަން ގެންގުޅޭ މުއްދަތުގައި 3 (ތިނެއް) މަސްދުވަހަށްވުރެ ދިގުނުވާ މުއްދަތެއް ވަޒީފާގެ އެއްބަސްވުމުގައި ކަނޑައެޅިދާނެކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައެވެ. އަދި، އެމާއްދާގެ (ށ) ގައި މިމާއްދާގެ (ހ)ގައި ބަޔާންކުރާ ވަގުތީ މުއްދަތުގައި، އެއްވެސް ސަބަބެއް ދިނުމަކާ ނުލައި، ވަޒީފާގެ އެއްބަސްވުން ބާޠިލުކުރުމުގެ އިޚްތިޔާރު ދެފަރާތުން ކޮންމެ ފަރާތަކަށްވެސް ލިބިގެންވާކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ.

13. ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ[11] 28 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ އަންނަނިވި ގޮތަށެވެ.

> 28. (ހ) ސަބަބެއް ދިނުމަކާނުލާ ނުވަތަ ސަބަބެއް ދިނުމަކާ ނުލައިކަމުގައިވިޔަސް، މުވައްޒަފަކު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރިނަމަ، އެވަޒީފާއިން އޭނާ ވަކިކުރި އެކަށީގެންވާ ސަބަބުތަކެއް ކަމުގައި ވަޒީފާ އަދާކުރި މީހަކަށް ސާބިތުނުކުރެވިއްޖެނަމަ، ވަޒީފާއިން ވަކިކުރި މުވައްޒަފުން ފުރިހަމަ ވީހާ ސީދާ އެކަމުގެ ޝަކުވާ، ޓްރައިބިއުނަލަށް ހުށަހެޅުމުގެ ޙައްޤު އޭނާއަށް ލިބިގެންވެއެވެ. ވަޒީފާ އަދާކުރި މީހަކު ސަބަބެއް ދިނުން ނުލައި ވަކިކުރުމުން ޓްރައިބިއުނަލަށް ހުށަހެޅުމުގެ މުއްދަތު ހަމަވަނީ ނިމިގެންނެވެ.
>
> (ށ) ވަޒީފާގެ ވަގުތީ މުއްދަތުގައި މުވައްޒަފަކު ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމަށް، ނުވަތަ އެ ވަޒީފާއާއި އަދާކުރި މީހާ އެވަޒީފާގެ ގޮތުން އިސްތިޢުފާ ދޭންޖެހޭ ނުވަތަ ވެސް ކުރުވިޖެހޭ

---

[10] ޤާނޫނު ނަންބަރު 2/2008

[11] ޤާނޫނު ނަންބަރު 2/2008

ދުވަސްއަދުވުން، ވަޒީފާއިން ވަކިކޮށްފިނަމަ، އެކަމުގެ ސަބަބު، ލިޔުމުގެ (ހ) ގައިވާ
ގޮތުގެމަތިން ކުރުމުގެ ބަދަލުގައި އުސޫލުތަކާ ޚިލާފުވެފައި ނުވެއެވެ.

14. ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނު[12]ގެ މިމާއްދާގެ ދަށުން މުވައްޒަފުންނަށް ލިބިދޭ ބަދަލުގެ އެކަށީގެންވާ ސަބަބެއް ނެތި ވަޒީފާއިން ވަކިކޮށްފިނަމަ ޝަކުވާކުރުމުގެ އެމުވައްޒަފަކަށް ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލަށް އެބަ ހުށަހަޅުމުގެ ޙައްޤެވެ. މިޙައްޤުން އިސްތިސްނާވާ ހާލަތަކީ ވަކި މުއްދަތެއްގައި މުވައްޒަފުކުރާ ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމާ ހާލަތުތަކުގައި ވަޒީފާގެ ގޮތުން އިސްތިއުފާދިނުމާ ނުވަތަ މުސާރަވާ ކުރަނީ މުވައްޒަފުންނެވެ. ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނު[13]ގެ 28 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އަށް ބެލުމުން، ޙިޔާނާތްތެރިކަން އެކަށީގެންވާ ސަބަބެއް ނެތި ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގެ މައްސަލަތަކުގައި (unfair dismissal) ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލަށް އެބަ ހުށަހެޅުމުގެ ޙައްޤު ނުލިބޭކަން ސާފުވެއެވެ.

15. އެހެންކަމުން، ދެން އޮތީ ސުވާލަކީ، ވަކި މުއްދަތަކަށް ހުރި މުވައްޒަފަކަށް، ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގެ މައްސަލައެއް ޓްރައިބިއުނަލަށް އެބަ ހުށަހެޅުމުގެ އެއްވެސް ގޮތެއް ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނު[14]ގެ ދަށުން ލިބޭތޯއެވެ. އިސްތިސްނާވާ ހާލަތު ހާލަތުގެ ބަޔާނުގައި، އެހާލަތުތަކުން މުއްދަތަކަށް ކުރިއަށްދާއިރު، ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނު[15]ގެ 4 ވަނަ މާއްދާއިން އެހާލަތަކާ ހިލޭ ބައެއްގެ ދަރަނިކަމަކަށެވެ.

16. ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނު[16]ގެ 4 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ، ވަޒީފާ ދިނުމުގައާއި، އުޖޫރަ ކަނޑައެޅުމުގައާއި، އުޖޫރަ އިތުރުކުރުމުގައާއި، ޕްރޮމޯޝަން ދިނުމުގައާއި، ވަޒީފާގެ ތަމްރީނުތަކުގައި ވަޒީފާ އަދާކުރާ ގޮތް ކަނޑައެޅުމުގައާއި، ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގައާއި ވަޒީފާ އަދާކުރުމުގައި ދިމާވާ އެންމެހައި ކަންކަމުގައި، ޖިންސުގެ، ނަސްލުގެ، ކުލައިގެ، އިޖުތިމާޢީ ނިސްބަތުގެ، ދީނުގެ، ސިޔާސީ ފިކުރުގެ ގުޅުން ހުރުމުގެ، ނުވަތަ ނިސްބަތުގެ ސިޔާސީ ޕާޓީއަކާ، ޖިންސަށް، ކައިވެނީގެ ނިސްބަތުގެ،

---

[12] ޤާނޫނު ނަންބަރު 2/2008

[13] ޤާނޫނު ނަންބަރު 2/2008

[14] ޤާނޫނު ނަންބަރު 2/2008

[15] ޤާނޫނު ނަންބަރު 2/2008

[16] ޤާނޫނު ނަންބަރު 2/2008

ޢާއިލާގައި އަދާކުރާ ޒިންމާތަކަށް، މި ޤާނޫނާ ޚިޔާރުކުރާ ގޮތުން އުޅުމަށް، ނުވަތަ ހުރި ނުކުޅެދުންތެރިކަމަށް ބަލައި، މަސައްކަތްކުރާ ހަމަހަމަ މީހުންގެ މެދުގައި އެއްވެސް މިންވަރަކަށް ތަފާތުކުރުމަކީ މަނާކަމެއްކަމަށެވެ.

17. ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނު[17]ގެ 5 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ، އެބާބުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އަސާސީ އުސޫލުތަކުގެ ދަށުން ލިބިދޭ ޙައްޤަކަށް އުނިކަމެއް ލިބޭ އަމަލެއް ހިންގައިފިނަމަ އެއުނިކަން ލިބޭކަމަށް ދެކޭ ފަރާތުން އެކަމުގެ ސަބުތާ [illegible] ހުށަހަޅަންޖެހޭނެކަމަށެވެ.

18. އަދި، މިފަދަ [illegible] ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނު[18]ގެ 5 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) [illegible]

18.1.1. [illegible]

18.1.2. [illegible]

18.1.3. [illegible]

18.1.4. [illegible]

19. ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނު[19]ގެ 4 ވަނަ މާއްދާއި 5 ވަނަ މާއްދާ [illegible] ވަޒީފާއާބެހޭ [illegible]

---

[17] ޤާނޫނު ނަންބަރު 2/2008

[18] ޤާނޫނު ނަންބަރު 2/2008

[19] ޤާނޫނު ނަންބަރު 2/2008

ހޮވުމުގެ މައްސަލަތަކުގައިވެސް، ތަފާތުކުރުމުގެ އަސާސްއަށް ބިނާކޮށް ހުށަހެޅިއްޖެނަމަ އެމައްސަލަތައް ބެލުމުގެ އިޚްތިޞާޞް ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލް އަށް ލިބިގެންވެއެވެ.[20] އެހެންކަމުން، ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގައި ތަފާތުކޮށްފައިވާ ކަމަށް ބުނެ ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނު[21]ގެ 4 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން މައްސަލަ ހުށަހެޅުމުގެ ޙައްޤު މަސައްކަތްތެރިންނަށް ލިބިގެންވާކަން މިމާއްދާ، މާނަކުރުމުގެ ހަމަތައް ބަޔާންކުރުމުގެ ޤާނޫނު[22]ގެ 3 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ އާންމު މާނައަށް ބެލުމުގެ އުސޫލުން މާނަކުރުމުން ސާފެވެ.

20. މިމައްސަލައިގައި އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތުގެ [illegible] ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނު[23]ގެ 4 ވަނަ މާއްދާއިން [illegible] ތަފާތު ނުކުރުމުގެ ޙައްޤާއި އަދި އެޤާނޫނުގެ 14 ވަނަ މާއްދާގައި [illegible] ކޮށްފައިވާ، [illegible] ވަޒީފާއިން [illegible] (competing rights) ކަމަށާއި ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނު[24]ގެ 4 ވަނަ މާއްދާގައި [illegible] ކަމަށެވެ. މިގޮތުން، ވަޒީފާގެ [illegible] ވަޒީފާގެ [illegible] ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނު[25]ގެ 14 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި [illegible] އެޤާނޫނުގެ 28 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އިން [illegible] އެޤާނޫނުގެ 14 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އަދި 28 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އަށް [illegible] ވަޒީފާގެ [illegible].

---

[20] 2021/HC-A/337

[21] ޤާނޫނު ނަންބަރު 2/2008

[22] ޤާނޫނު ނަންބަރު 4/2011

[23] ޤާނޫނު ނަންބަރު 2/2008

[24] ޤާނޫނު ނަންބަރު 2/2008

[25] ޤާނޫނު ނަންބަރު 2/2008

21. އަދި ފިޔަވަޅު ގެންނަންޖެހޭ ސަބަބެއްގެ ގޮތުގައި ދައުލަތުން ފާހަގަކުރާ މައިގަނޑު އެއްކަމަކީ، ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނު[26]ގެ 14 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން އެއްބަސްވުން ބާޠިލުކުރުމުގެ ހައްޤު ދެފަރާތަށްވެސް [illegible] ލިބިދޭ އިޚްތިޔާރެއްކަމަށާއި، ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނު[27]ގެ 4 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ހުށަހެޅޭ މައްސަލައެއްގައި ތަފާތުކުރިކަން ސާބިތުކުރުމުގެ ބާރު ވަޒީފާދޭ ފަރާތުން [illegible] ޒިންމާ ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގައި އެކަށީގެންވާ ސަބަބެއް އޮތްކަން ސާބިތުކުރުމަށް ވާޖިބުވެއެވެ.

22. ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނިންމުމުން ބަލާއިރު، މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ ފަދައިން ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނު[28]ގެ 4 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ހުށަހަޅާ މައްސަލައެއް ކަމުގައި [illegible] [illegible] ޝިކާޔަތްކޮށްފައިވާކަން އެނގެން ނެތެވެ. ހަމައެފަދައިން، ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނު[29]ގެ 4 ވަނަ މާއްދާއިން ދޭ ހައްޤާއި އެޤާނޫނުގެ 28 ވަނަ މާއްދާއިން [illegible] ހައްދު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ހުށަހެޅި ފަރާތުން [illegible] [illegible]، [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] ނުކުތާގައި މައްސަލައިގެ ވާޤިޢާތާއި [illegible] [illegible] މައްސަލައިގެ [illegible] [illegible] ކަމަށް [illegible] ކުރުން [illegible].[30] އަދި ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ނިންމުމުގައި ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލްގެ ގަވާއިދުގެ[31] 14 ވަނަ މާއްދާއަށް [illegible] [illegible] [illegible] ވަޒީފާއިން [illegible] މައްސަލަތަކަށް، ވަޒީފާއާބެހޭ ޓްރައިބިއުނަލުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނު[32]ގެ 4 ވަނަ މާއްދާއިން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

---

[26] ޤާނޫނު ނަންބަރު 2/2008

[27] ޤާނޫނު ނަންބަރު 2/2008

[28] ޤާނޫނު ނަންބަރު 2/2008

[29] ޤާނޫނު ނަންބަރު 2/2008

[30] 2013/SC-A/44

[31] 2022/R-14

[32] ޤާނޫނު ނަންބަރު 2/2008

23. ކުރިންވެސް ފާހަގަކުރެވުނު ފަދައިން ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނު[33]ގެ 2 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ހުށަހަޅާ މައްސަލަތަކަކީ ވަޒީފާގެ ދާއިމީ ގުޅުމެއް އުފެދުމުގެ މައްޗަށް ބިނާވާ މައްސަލަތަކެއް ނޫނެވެ. ވަޒީފާގެ ގުޅުން އުފެދުމުގެ ކުރިންވެސް، ނަސްލަށް، ކުލައަށް، ސިޔާސީ، ވިސްނުމަށް، ޖިންސަށް، ކާވެނީގެ ނިސްބަތަށް، ހަށި ނުކުޅެދުންތެރިކަމަކަށް ބަލި، ހަމަހަމަ މީހުންގެ ދެމެދުގައި ތަފާތުކުރުން މަނާކުރުމީ ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނު [illegible] ބިނާވާ އަސާސީ އެއް އުސޫލެވެ. ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނު[34]ގެ 4 ވަނަ މާއްދާގައި ތަފާތުކުރުމުގެ ކަންތައްތަކުގެ ތެރޭގައި ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގައި ތަފާތުކުރުން ހިމެނިފައިވެއެވެ.

24. ނޯޓިސް ދިނުމަށް ނުލައި ވަގުތީ މުއްދަތުގައި އެއްބަސްވުން ބާޠިލުކުރުމަކީ ވަޒީފާ އަދާކުރާ ފަރާތުން އަދި ވަޒީފާދޭ ފަރާތުން ލިބެންޖެހޭ ޙައްޤެއްކަން ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނު[35]ގެ 14 ވަނަ މާއްދާއިން އެނގެއެވެ. މިހާލަތުގައި ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނު[36]ގެ 21 ވަނަ މާއްދާއިން މުވައްޒަފުންނަށް ލިބޭ އެކަށީގެންވާ ސަބަބެއް ނެތި ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުން މަނާކުރުމުގެ ޙައްޤު ހަނިވެގެންދެއެވެ. މިކަމުން އިތުރަށް ޤާނޫނު ލިބިދޭ، ޤާނޫނުން ލިބިދީފައިވާ މި ޙައްޤު (statutory right) ގެއްލުވައިލެވޭކަން ފެންނަނަމަ އެއްބަސްވުމަކީ ޝަރީޢަތަށް އެދި ހުށަހެޅުމުގެ ޙައްޤު ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނު[37]ގެ 28 ވަނަ މާއްދާއިން [illegible]، އެމާއްދާގެ (ހ) އިން މިބައިގެ ވަގުތީ މުއްދަތުގައި ވަޒީފާއިން ވަކިކުރެވޭ މުވައްޒަފުން ނުހިމެނޭއެވެ.

25. ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނު[38]ގެ 4 ވަނަ މާއްދާއިން ލިބޭ ޙައްޤާއި އެޤާނޫނުގެ 28 ވަނަ މާއްދާއިން ލިބޭ ޙައްޤަކީ ތަފާތު ދެޙައްޤެކެވެ. އެގޮތުން އެޤާނޫނުގެ 28 ވަނަ މާއްދާއިން ލިބޭ ޙައްޤަކީ އާންމު އުސޫލުން ވަޒީފާއިން ވަކިކުރުމުގައި މައުޟޫޢީ އަދުލުވެރިކަމާއި އިޖްރާއީ އަދުލުވެރިކަން

---

[33] ޤާނޫނު ނަންބަރު 2/2008

[34] ޤާނޫނު ނަންބަރު 2/2008

[35] ޤާނޫނު ނަންބަރު 2/2008

[36] ޤާނޫނު ނަންބަރު 2/2008

[37] ޤާނޫނު ނަންބަރު 2/2008

[38] ޤާނޫނު ނަންބަރު 2/2008

ސާބިތުކުރުމަށް ވަޒީފާދޭ ފަރާތުން ތަބާވާ ބުރަދަނެވެ. މިއީ ދުނިޔޭގެ ޖުރިސްޕްރޫޑެންސްގައި އަންނަގޮތަށް ޕްރެސިޑެންޓްގެ ގޮތުގައި ތަތްބީޤުކުރެވޭ ގަވާއިދެކެވެ.

26. ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ[39] 4 ވަނަ މާއްދާއިން ބަޔާންކޮށްދޭ ހުކުމަކީ އިނގިރޭސި ވިލާތް[40] ފަދަ ޤައުމުތަކުގައިވެސް ބަލާފައި މިބޮޑުވުމެއްގެ ގޮތުގައި ބަޔާންކޮށްދޭ wrongful dismissal ގެ ހާލަތުގައި ބެލެވެއެވެ. މިހާލަތުގައި މުއައްސަސާ އަދުލުވެރިކަން ޤާއިމުކަން ސާބިތުކުރުމުގެ ވަޒީފާ ފަރާތުން ތަބާވާން މަސައްކަތްކުރަން ބޮޑުކަން އަމަލުކުރަމުންދާގޮތް ބެލުމުގެ ބޭނުމެވެ. މިސާލަކަށް މުވައްޒަފުގެ ސަލާމަތަކަށް، ނިސްބަތްވާ ކަން ވަޒީފާން ހަރަކާތްތަކުގެ ކަނޑައެޅުންތައް އިޤްތިޞާދީ ހާލަތު (ޔުނައިޓެޑް ކިންގްޑަމް މުވައްޒަފުންގެ ގާނޫނުގެ 44[41] ވަނަ މާއްދާ) އާ ހިލާފުވެ އެހެންމެހާ އަދުލުވެރިކަމާއި، އެ ވަޒީފާ ބަދަލުކުރުން އެންމެހައި ނިޔަމަށް ކުރުވަން ކަމެއް ވާނީ އެޅުއްވުމަށް ދެމެހެއްޓުމަށް ޢާއްމުކޮށް ބެލެވެއެވެ.

27. ދުނިޔޭގައި ކަމަށްވާކަން ބެލުމަށްޓަކައި، ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހުކުމްކުރާ މުވައްޒަފަކު ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ[42] 4 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ހުކުމްކުރުމުގެ މުވައްޒަފުންނަށްވުރެ އިސްތިސްނާ ކަމަކާ ވަޒީފާން ބެލުމުގެ ބާރުތަކުގެ، މުވައްޒަފަށް ނިސްބަތްވާ ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ[43] 4 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ހުކުމަކީ މުވައްޒަފުންނަށްވުރެ ބަދަލުކުރުމަށް ގެތުގެ ކަނޑައެޅުމުގެ ސަބަބު، ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ[44] 4 ވަނަ މާއްދާގެ ބަދަލުގެ ބެހުމުން ބެލުމުން މުވައްޒަފުންގެ ކަނޑައެޅުމުގެ، އިސްތިސްނާ ކަމުގައިވާ ނިޔަމަށް ބަލާން ގޮތް ކަނޑައެޅުމަށް މި މުވައްޒަފު ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނުގެ ބެލުމަށްޓަކައި ފެނެއެވެ.

---

[39] ޤާނޫނު ނަންބަރު 2/2008

[40] |[2021] IECA 37, |[2023] 1 IR 619 Donal O'Donovan, Plaintiff v Over-C Technology Limited and Over-C Limited, Defendants, [2023] 1 IR 619

[41] ޤާނޫނު 2010

[42] ޤާނޫނު ނަންބަރު 2/2008

[43] ޤާނޫނު ނަންބަރު 2/2008

[44] ޤާނޫނު ނަންބަރު 2/2008

ފަރީޤުން މުޙައްމަދު ސަޢީދު އަބްދުﷲގެ ބަޔާން:

28. ފަރީޤު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

ފަރީޤުން ޢަބްދުއްރަޙީމު ހުސައިނުގެ ބަޔާން:

29. ފަރީޤު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

އިސްތިއުނާފުކުރުމުގެ [illegible] ފަސްކޮށްދިނުން

30. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އިސްތިއުނާފުކުރުމުގެ ޙައްޤު މައްސަލައިގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible][45] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 30 (ތިރީސް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައެވެ.[46] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].[47] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].[48]

---

[45] މިކަމުގައި ދެވޭ އިސްތިސްނާ މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު (ޤާނޫނު ނަންބަރު 32/2021)ގެ 284 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައެވެ.

[46] މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު (ޤާނޫނު ނަންބަރު 32/2021)ގެ 284 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)

[47] މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު (ޤާނޫނު ނަންބަރު 32/2021)ގެ 284 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)

[48] މަދަނީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު (ޤާނޫނު ނަންބަރު 32/2021)ގެ 284 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ)

ޙުކުމް:

ދެންފަހެ، އިސްވެ ފާހަގަކުރެވުނު ކަންކަން [illegible] މަތިން [illegible] ވަނީ [illegible] [illegible] [illegible] ނަންބަރު 200-VTR/IJ/2023/14 "[illegible] ނިންމި ގޮތް" ބާޠިލްކަމަށް ކަނޑައަޅައި، ވަޒީފާއާބެހޭ ޤާނޫނު[55]ގެ 4 ވަނަ މާއްދާގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކަނޑައަޅައި، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޤާނޫނު[56]ގެ 46 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން، [illegible] ވަޒީފާއާބެހޭ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ހުކުމްކުރީމެވެ.

މިޤަޟިއްޔާ ބަލައި ހުކުމް ކުރީ:

ފަނޑިޔާރު [illegible] ޢަބްދުﷲ ފަނޑިޔާރު [illegible] [illegible] ފަނޑިޔާރު [illegible] [illegible]

(ރިޔާސަތު)

---

[55] ޤާނޫނު ނަންބަރު 2/2008

[56] ޤާނޫނު ނަންބަރު 22/2010